

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

- 3.1 ลำดับขั้นตอนของการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การเสนอผลการวิจัย

3.1 ลำดับขั้นตอนของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือในการวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้

ความเห็นชอบ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

- 5) ทดลองใช้เครื่องมือ
- 6) นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล
- 7) วิเคราะห์ข้อมูล
- 8) สรุปและเสนอผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวนทั้งหมด 36 โรงเรียน แยกเป็น

(1) ผู้บริหารโรงเรียน	36 คน
(2) ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	144 คน
(3) ครูผู้สอน	4,196 คน
รวม	4,376 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตามตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ได้กลุ่มตัวอย่าง 354 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยการเทียบสัดส่วนตามโรงเรียนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน} \times 354}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ขั้นที่ 2 กลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนที่ได้จากขั้นที่ 1 เฉพาะกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คนรวม 36 คน

ขั้นที่ 3 กลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนที่ได้จากขั้นที่ 1 เฉพาะกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โรงเรียนละ 2 คน ใน 36 โรงเรียน รวม 72 คน

ขั้นที่ 4 กลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนที่ได้จากขั้นที่ 1 เมื่อแยกผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหาร ส่วนที่เหลือใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Table of random number) กับหมายเลขจากบัญชีรายชื่อบุคลากรของแต่ละโรงเรียนจนได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนตามต้องการ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม
1. จังหวัดอุบลราชธานี								
1) เบ็ญจมะมหาราช	1	4	206	211	1	2	14	17
2) นาวันกุล	1	4	189	194	1	2	13	16
3) ศรีปทุมพิทยาคาร	1	4	164	169	1	2	11	14
4) ปทุมพิทยาคม	1	4	164	169	1	2	11	14
5) ลือคำหาญวารินชำราบ	1	4	133	138	1	2	8	11
6) พิบูลมังสาหาร	1	4	114	119	1	2	7	10
7) เดชอุดม	1	4	113	118	1	2	7	10
8) มัธยมตระการพืชผล	1	4	92	97	1	2	5	8
2. จังหวัดมุกดาหาร								
9) มุกดาหาร	1	4	98	103	1	2	6	9
3. จังหวัดร้อยเอ็ด								
10) ร้อยเอ็ดวิทยาลัย	1	4	174	179	1	2	11	14
11) สตรีศึกษา	1	4	152	157	1	2	10	13
12) พลาญชัยพิทยาคม	1	4	86	91	1	2	4	7
13) ชัดติยะวงษา	1	4	84	89	1	2	4	7
14) เสลภูมิพิทยาคม	1	4	109	114	1	2	6	9
15) โพนทองพัฒนวิทยา	1	4	97	102	1	2	5	8
16) สุวรรณภูมิพิทยไพศาล	1	4	99	104	1	2	5	8

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกตามโรงเรียน (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม
17) จันทรเบกษาอนุสรณ์	1	4	73	78	1	2	3	6
4. จังหวัดมหาสารคาม								
18) สารคามนิเทศาคม	1	4	169	174	1	2	11	14
19) ผดุงนารี	1	4	150	155	1	2	10	13
20) บรบือวิทยาคาร	1	4	66	71	1	2	3	6
21) วาปีปทุม	1	4	122	127	1	2	7	10
22) โกสุมพิทยาสรรค์	1	4	104	109	1	2	6	9
23) พยัคฆภูมิวิทยาคาร	1	4	86	91	1	2	4	7
24) เขียวขุ่นนิเทศาคม	1	4	85	90	1	2	4	7
5. จังหวัดกาฬสินธุ์								
25) กาฬสินธุ์พิทยาสรรค์	1	4	130	135	1	2	8	11
26) อนุกุลนารี	1	4	121	126	1	2	7	10
27) กมลาไสย	1	4	104	109	1	2	6	9
28) ยางตลาดวิทยาคาร	1	4	92	97	1	2	5	8
29) บัวขาว	1	4	115	120	1	2	7	10
6. จังหวัดนครพนม								
30) ปิยะมหาราชาลัย	1	4	130	135	1	2	8	11
31) เรณูนครวิทยานุกุล	1	4	71	76	1	2	3	6
32) ธาตพนม	1	4	87	92	1	2	4	7

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกตามโรงเรียน (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ผู้ช่วยฯ	ครู	รวม
7. จังหวัดยโสธร								
33) ยโสธรพิทยาคม	1	4	133	138	1	2	8	11
34) คำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์	1	4	77	82	1	2	4	7
35) เลิงนกทา	1	4	75	80	1	2	3	6
8. จังหวัดอำนาจเจริญ								
36) อำนาจเจริญ	1	4	132	137	1	2	8	11
รวม	36	144	4,196	4,376	36	72	246	354

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10,
ธันวาคม 2536

3) ตัวแปรที่ทำการวิจัย

- (1) ตัวแปรอิสระคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 36 โรงเรียน
- (2) ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารบุคลากรใน
6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการบริหารบุคลากร ด้านการ
สรรหา ด้านการพัฒนา ด้านการดำรงรักษาไว้ ด้านการใช้
ประโยชน์ให้เต็มที่ และด้านวินัยและการรักษาวินัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2) กำหนดกรอบและแนวคิดในการวิจัย
- (3) วิเคราะห์เนื้อหาและสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุม โดยนำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาในด้านเนื้อหาสาระ ความชัดเจนของภาษาและข้อกระทงคำถามในแต่ละตอน
- (4) นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพในด้านความตรงเชิงโครงสร้าง และความตรงเชิงเนื้อหา แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
- (5) ทดลองใช้เครื่องมือ
- (6) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง
- (7) ได้เครื่องมือฉบับที่สมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2) โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แยกเป็น แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน 60 ข้อ แบบสอบถามความต้องการ 60 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการบริหารบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ

3) คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาด้านเนื้อหาสาระ ความชัดเจนของภาษา ข้อกระทงคำถามในแต่ละตอน แล้วนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เมื่อได้รับเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็นำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบจึงนำไปจัดพิมพ์และทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนสตรีราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนละ 15 คน รวม 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability) ได้เท่ากับ 0.94 (โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 10 เพื่อประสานงานและนำส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในช่วงระหว่างวันที่ 7 กันยายน ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2537 โดยได้รับแบบสอบถามคืนและสมบูรณ์ จำนวน 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.87 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 354 ชุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

- (1) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
- (2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการบริหารบุคลากร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) การแปลผล

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) 5 ระดับ ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความต้องการมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความต้องการ มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความต้องการปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความต้องการ น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความต้องการน้อยที่สุด

3.6 การเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปความเรียงประกอบตารางตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังจะได้นำเสนอในบทต่อไป